

“діамантові” внутрішні монологи Регіни у “Перехресних стежках” тощо). Природність, безпосередність діалогів, мистецтво контрастів, оригінальність типу — усе це наближує прозу Франка до прози В.Винниченка. Масив Франкової прози при всьому його новаторстві майже не знає видатків на експерименти. Це синтез мистецьких пошуків ХІХ-го й початку ХХ сторіччя, величний внесок в українську літературу.

Микола Ільницький

ВІДОБРАЖАТИ СЬОГОДНІШНІЙ ПОГЛЯД НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Нашому обговоренню передувала тривала дискусія на сторінках журналу “Слово і час” про те, якою має бути історія української літератури. Дискусія була дуже цікава, у ній взяли участь відомі літературознавці. Кожен із них пропонував власну концепцію, і в мене складалося враження, що за такою пропонованою концепцією доцільніше було б писати монографії, а не розділи до історії. Бо тоді може виникнути якщо не конфлікт інтерпретацій (уживаючи формулу П.Рікера), то принаймні їх сукупність або розбіжність. Це помітно вже з нашої сьогоднішньої дискусії. Професор Іван Денисюк, наприклад, категорично не погоджується з думкою, що поява модернізму в літературі зв’язана з кризою позитивістського світогляду. Але я переконаний, що деякі автори історії саме так писатимуть.

Учасники обговорення на сторінках “СіЧ” і настільки заглиблювалися у специфіку літературознавчої проблематики зі складним термінологічним апаратом, що написана в такому стилі історія літератури була би зрозуміла дуже вузькому колу філологів. На мій погляд, історія повинна претендувати на загальнокультурне значення, до того ж вона має бути історією, а не теорією літератури. Звичайно ж, історія повинна відображати сьогоднішній погляд на літературний процес як у плані теоретичному, так і в аналітичному. Розумію, що поняття “сьогоднішній” надто загальне, розпливчате і якимсь одним визначенням його не охарактеризуєш. Але принаймні не повинно бути того іконостасу фальшивих вартостей, сліди якого, приміром, у тритомнику про ХХ століття ще там-сям позалишалися. Крім того, обов’язково треба не забути про ті сторінки, які досі з причин позалітературного характеру не були відбиті в попередніх історіях.

Назву одну з таких сторінок — літературне життя Львова в роки німецької окупації. Це якийсь парадокс, але літературно-мистецьке життя тут було надзвичайно активним. Найнесприятливіші обставини активізували духовні сили народу, які намагалися реалізувати себе. Тут консолідувалися три відгалуження — східноукраїнське (кому вдалося добратися до Львова), галицьке та міжвоєнно еміграційне, заклавши основу потужного повоєнного літературного життя в МУРІ та “Слові”. Мабуть, це не єдина така сторінка.

Хотів би звернути увагу на рецензування розділів. Воно мусить бути прискіпливим і відповідальним, переконати читача, що попри сучасний теоретичний скепсис історія літератури таки потрібна — хоча б тому, що її нема чим замінити...

Микола Легкий

ФРАНКОВА ТВОРЧІСТЬ У НОВІТНІЙ ІСТОРИКО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ПАРАДИГМІ

Творці літературного процесу — це, з одного боку, письменники чи, точніше, їхні тексти, з другого — реципієнти-літературознавці, які реконструюють і